HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

ליגזר דילמא אתי לבטולי להו קמ"ל: ואין נוטלין רשות: למה לי לא צריכא א אף על גב דאמרי ליה קני על מנת להקנות בעא מיניה אביי מרבה חמשה ששרויין בחצר אחת ושכח אחד מהן ולא עירב כשהוא מבטל רשותו צריך לבטל לכל אחד ואחד או לא א"ל (א) ב צריך לבטל לכל אחד ואחד איתיביה ג אחד שלא עירב נותן רשותו לאחד שעירב שנים שעירבו נותנין רשותן לאחד שלא עירב ושנים שלא עירבו נותנין רשותן לשנים שעירבו או לאחד שלא עירב אבל לא אחד שעירב נותן רשותו לאחד שלא עירב ואין שנים שעירבו נותנין רשותן לשנים שלא עירבו ואין שנים שלא עירבו נותנין רשותן לשנים שלא עירבו קתני מיהת רישא אחד שלא עירב נותן רשותו לאחד שעירב ה"ד אי דליכא אחרינא בהדיה בהדי מאן עירב אלא פשיטא דאיכא אחרינא בהדיה וקתני לאחד שעירב ורבה הכא במאי עסקינן דהוה ומית אי דהוה ומית אימא סיפא אבל אין אחד שעירב נותן רשותו לאחד שלא עירב ואי דהוה ומית אמאי לא אלא פשיטא דאיתיה ומדסיפא איתיה רישא נמי איתיה מידי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא תדע דקתני סיפא דרישא ושנים שלא עירבו נותנין רשותן לשנים שעירבו לשנים אין לאחד לא ואביי אמר מאי לב' לאחד מב' אי הכי ליתני לאחד שעירב או לאחד שלא עירב קשיא אחד שלא עירב נותן רשותו לאחד שעירב לאביי דאיתיה וקמ"ל דאין צריך לבטל רשות לכל אחד ואחד לרבה דהוה ומית ולא גזור זימנין דאיתיה ושנים שעירבו נותנין רשותן לאחד שלא עירב פשיטא מהו דתימא כיון דלא עירב ליקנסיה קמ"ל וב' שלא עירבו נותנין רשותן לשנים שעירבו לרבה תנא סיפא לגלויי (א) רישא לאביי ב' שלא עירבו איצטריכא ליה סד"א לגזר דלמא אתי לבטולי להו קמ"ל או לאחד שלא עירב למה לי מהו דתימא הני מילי היכא דמקצתן עירבו ומקצתן לא עירבו אבל היכא דכולן לא עירבו ליקנסינהו כדי שלא תשתכח תורת עירוב קמ"ל אבל אין אחד שעירב נותן רשותו לאחד שלא עירב לאביי תנא סיפא לגלויי רישא לרבה אידי דתנא רישא תנא נמי סיפא ואין שנים שעירבו נותנין רשותן לשנים שלא עירבו הא תו למה לי לא צריכא דבטיל ליה חד מינייהו לחבריה מהו דתימא לשתרי ליה קמ"ל כיון דבעידנא דבטיל לא הוו ליה שריותא בהא חצר לא ואין שנים שלא עירבו נותנין רשותן לשנים שלא עירבו הא תו למה לי (ב) לא צריכא דאמרי קני על מנת להקנות בעא מיניה רבא מרב נחמן יורש מהו שיבטל רשות

היכא

ליגזר. דאי מבטלי איהו ליחיד אתו למימר נמי יחיד מבטל לשנים: **ואין נוטלין רשות למה לי.** הא תנא ליה היו שנים אוסרין זה על זה: **לא צריכא.** משנה יתירה לאשמועינן דאפי' אמרו ליה קמאי קני על מנת להקנות והדר איהו ובטיל לחבריה לא משתרי האי בתרא דמהו דתימא שליחא שוויהו קא משמע לן כיון דלא קנה איהו לאשתרויי לא מצי לאקנויי: **אחד שלא עירב כו'.** כגון ג' דיורין בחצר השנים עירבו והשלישי לא עירב מבטל לאחד מן המערבין ומותר דהאי בהדי חבריה עירב אלמא אין צריך לבטל אלא לאחד דכולהו הוו כחד: **ושנים שלא עירבו נותנין רשותן לשנים.** הדרים עמהן ועירבו או ליחיד שלישי הדר עמהן ולא עירב לא הוא ולא הן: **אבל אין אחד שעירב.** עם אחד נותן רשותו ליחיד שלישי שדר עמהן ולא עירב דכי בטיל ליה איהו רשותיה אכתי איכא חבריה דאסר עליה: **לשנים שלא עירבו.** כדאמרינן לעיל [סח:] שנים אין נוטלין רשות: **דהוה ומית.** ועל כרחך דרבה בשיירא שחנתה בבקעה והקיפוה חצר ונטו שם איש אהלו מוקי לה דכי מת אין ליורשיו שם כלום דאי בחצר ממש הא איכא יורשין וכיון דאילו הוה אבוהון קיים הוה אסר איהו נמי אסרי: **תדע.** מרישא דהוה ומית עסקינן דאי איתיה צריך להאי לבטוליה ליה: **סיפא דרישא.** מרישא דמתניתא עד אבל כו' חדא בבא היא הלכך סיפא דההיא קרי ליה סיפא דרישא: **לאחד לא.** דצריך לבטל לכל אחד ואחד: **אי הכי ליתני לאחד שעירב.** כדתנא ברישא ואנא ידענא דתרי נינהו דאין עירוב בלא שנים: **או לאחד שלא עירב.** סיפא דההיא היא דהכי תנא לשנים שעירבו או לא' שלא עירב: **אחד שלא עירב כו'.** השתא מפרש לה לכולה אמאי אצטריך למיתנייהו לכולהו: **ולא גזרינן כו'.** כלומר אי קשיא כיון דמית פשיטא דמבטל ליה להאי דפייש דהא קתני לה סיפא דאפי' שנים מבטלין ליחיד: **ושנים שעירבו כו'.** פשיטא דהכא ליכא למגזר דלמא אתי יחיד לבטולי להו דאי מבטל להו שפיר דמי דהא עירבו וכיון דאורי ביחיד דמצי לבטולי מה לי חד מה לי תרי: **כיון דלא עירב ליקנסיה.** דמרישא לא נפקא לן דרישא איירי דהאי דלא עירב בטיל להנך דעירבו: **תנא הך סיפא לגלויי רישא.** דבדהוה ומית עסקינן רישא דקתני לאחד שעירב דאילו איתיה לאידך בעי לבטולי ליה כדקתני בהך סיפא: **ולאביי.** דמתרץ הך סיפא מאי לשנים לאחד משנים למה לי דתנייה הא תנא ליה רישא דיחיד מבטל לאחד משנים מה לי חד מבטל מה לי תרין מבטלין: **הני מילי כו'.** דכל הני בטולין דלעיל איכא מקצתייהו דעירבו: **תורת עירוב.** מן התינוקות הבאים אחרי כן: **לאביי תנא הך סיפא.** דלא איצטריך דהא פשיטא דאיכא חד דלא בטיל ליה רשותיה אלא להכי תנייה לאשמועינן דכולה מתניתא בדאיתנהו לתרוייהו המערבין עסקינן ואפילו הכי קתני רישא דרישא אחד שלא עירב נותן רשותו לאחד שעירב דאין צריך לבטל רשותיה לכל אחד ואיהו לא אסר אחבריה: **אידי דתנא רישא.** אחד שלא עירב נותן רשותו לאחד שעירב תנא הך סיפא דאיפכא לא ולעולם רישא בדהוה ומית וסיפא בדאיתנהו: **הא תו למה לי.** פשיטא דאסרי אהדדי: הכי גרסינן **כיון דבעידנא דבטיל להו הנך כו'.** ולעיל (ג) פרישנא לה: **קני על מנת להקנות.** ממשנה יתירה נפקא לן דאי לאו הכי לא איצטריך למיתנייה ולעיל [ד"ה לא צריכא] פרישנא לה: **יורש.** ששכח אביו ולא עירב ומת בשבת ולא ביטל רשותו מהו שיבטל היורש:

היכא

בעא מיניה אביי מרבה כו'. לא שמיע ליה ברייתא דלעיל דסוף פ"ב (דף כו:) כשהוא מבטל רשותו אין צריך לבטל לכל אחד ומשמע התם דפלוגתא היא דר"א ורבנן וההוא ברייתא כר"א ואין לומר דלרבנן מיבעיא ליה ופשט ליה דצריך לבטל דאם כן מאי פריך מברייתא דבסמוך:

הכא במאי עסקינן דהוה ומית. פירש רש"י דעל כרחך דרבה בשיירא שחנתה בבקעה והקיפוה חצר ונטו בה איש אהלו מוקי לה דכי מת אין ליורשיו שם כלום דאי בחצר ממש איכא יורשין וכיון דאילו הוה אבוהון קיים הוה אסר איהו נמי אסרי ובחנם דחק דאין היורש אוסר אלא א"כ הולך לדור שם דלעיל בפ' מי שהוציאוהו (דף מז.) פסקינן כר"ש דתנן לקמן פרק כיצד משתתפין (דף פו.) ר"ש אומר אפי' הניח את ביתו והלך לשבות אצל בתו באותה העיר אינו אוסר שכבר הסיח מלבו ומיהו אי בעו לאוקומי כר"מ דאמר כשהלך לשבות בעיר אחרת א' נכרי ואחד ישראל אוסר וקאמרינן נמי לקמן בפירקין (דף עב:) בית התבן ובית הבקר ובית העצים ובית האוצרות הרי זה אוסר עליו צריך לאוקומי בשיירא שחנתה בבקעה א"נ כגון שזה עצמו שעירב הוא יורש:

יורש מהו שיבטל. בשלא עירב האב מיירי כדפי' בקונט' דאם עירב הא תני לקמן (עמוד ב') א' מבני חצר שמת והניח רשותו לאחד מן השוק משחשיכה אינו אוסר ואיירי כגון שבא היורש לדור שם בשבת דאם לא כן לא בעי ביטול דהוי כמו בית התבן ובית הבקר דלא אסר כדאמר רבי יהודה לקמן בפירקין (עב:) דאינו אוסר אלא מקום דירה ור"ש דפסיק פרק מי שהוציאוהו (לעיל מז.) כוותיה קאמר דאפילו הלך לשבות אצל בתו באותה העיר אינו אוסר ומיהו אם היה היורש דר באותה חצר שמא היה אוסר להם בית אביו כשירש בשבת אע"פ שלא בא לדור שם אפילו עירב עם חביריו בערב שבת אפילו הכי בעי ביטול ולא מהני עירובן לגבי אותה חצר שירש

בשבת

מסורת הש"ס

א) לעיל כו:, ב) [סט: ד"ה קמ"ל],

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' סיפא לגלויי ארישא כצ"ל וכן בסמוך: (ב) שם לא צריכא דאע"ג דאמרי קני:

עין משפט נר מצוה

נח א טוש"ע א"ח סי' שפ סעיף ד:

נט ב מיי' פ"ב מהל' עירובין הלכה ג טוש"ע שם סעיף א:

ס ג מיי' שם הלכה ד טוש"ע שם סעיף ד:

◆

רבינו חננאל

והא מיפריש הכי א) בחיצונה, דתניא ואין שנים שעירבו נותנין רשות לשנים שלא עירבו, והדר חד מינייהו ובטיל ליה לחבריה, מהו דתימא נישתרי ליה, קמ"ל. [דאין שנים שלא עירבו נותנים רשותם לשנים] שלא עירבו, ואע"ג דאמרי להו קני על מנת להקנות. בעא מיניה אביי מרבה חמשה ששרויין בחצר אחת ושכח אחד מהם ולא עירב כשהוא מבטל צריך לבטל רשות לכל אחד ואחד אי לא, א"ל צריך לבטל רשות לכל אחד ואחד. איתיביה אחד שלא עירב נותן רשותו לאחד שעירב, היכי דמי, אי ליכא אחריני בהדי מין מערב, דקתני לאחד שעירב. אלא פשיטא דאיכא אחרינא ועריב בהדיה ובתר הכי מת. ואקשינן אימא סיפא אבל אין אחד שעירב נותן רשותו לאחד שלא עירב, ואי איהו דעריב בהדיה מת(י) והשתא ליכא אחרינא בהדי אמאי לא. אלא פשיטא דאיתיה ואסר עליה, ומדסיפא איתיה רישא נמי איתיה. ודחי (רבא) [רבה] מידי איריא סיפא איתיה רישא ליתיה. תדע דבעינן לכל חד וחד, דקתני סיפא דרישא ושנים שלא עירבו נותנין רשותן לשנים שעירבו [מאי לאו] שנים ממש. ש"מ בעינן ביטול רשות לכל אחד ואחד. ודחי אביי מאי לשנים דקתני אחד (לשנים) [משנים]. ואקשינן אי הכי ליתני לאחד שעירב או לאחד שלא עירב דמשמע דאיכא אחריני בהדיה ואפי' הכי בחד סגי ליה. אלא מדלא קתני הכי אלא קתני לשנים שעירבו, לשנים שעירבו ממש הוא שמעינן מינה דבעינן ביטול לכל חד וחד. ונדחה אביי בקושיא. פי' להא מתניתא פיסקא פיסקה פשוטה היא. בעא מיניה רבא מרב נחמן יורש מהו שיבטל רשות.

א) פי' בברייתא לקמן דף ע'.

SHAS MOZNAIM